

RZEPAK OZIMY. Powschodowe ograniczanie zachwaszczenia

Chwasty zwalczaj jesienią

W poprzednim numerze pisaliśmy o ograniczaniu zachwaszczenia przed wschodami rzepaku i chwastów. Kontynuujemy tematykę ograniczania chwastów w okresie powschodowym, bowiem rzepak ozimy musi być odchwaszczony jesienią.

Wiosna to czas jedynie na ewentualną korektę jesiennych zabiegów. Niektóre z zabiegów nalistnych mogą być wykonywane z użyciem preparatów stosowanych w rzepaku przed-wschodowo, jak w przypadku herbicydów zawierających metazachlor. Jak pisaliśmy w poprzednim artykule, preparat działa dogłębowo, dlatego dla skutecznego działania, gleba powinna być uwilgotniona, a ograniczane za jego pomocą chwasty – jak najmniejsze. Najlepiej, gdy w czasie zabiegu nie mają więcej niż po dwa liście właściwe, a ich system korzeniowy jest jeszcze słabo rozwinięty. Herbicydów zawierających metazachlor jest wiele, ale tylko preparat Metazanex 500 SC został zarejestrowany do stosowania w mieszankach zbiornikowych z innymi herbicydami działającymi nalistnie. Jeżeli w czasie zabiegu rośliny są starsze, należy użyć innego herbicydu, na który chwasty są wrażliwe w późniejszych fazach, np. preparatu Galera lub jego generyków, które zawierają chlopyralid i pikloram – patrz tabela.

Niepożądana przytulia

Jeżeli na plantacji rzepaku występują problemy z chabrami, rumia-

nowatymi i ostrożniem, wystarczy zastosować Lontrel lub jego odpowiedniki. Lontrel, udoskonalony poprzez dodatek pikloramu będzie sobie dobrze radził z zagrożeniem ze strony przytulii czepnej. Jej obecność w rzepaku jest niepożądana, ponieważ obecność nasion przytulii dyskwalifikuje materiał w skupie. Pamiętajmy, że Galera i jej odpowiedniki zwalczają przytulię tylko do wysokości 8 cm.

Maki, fiołki

W ubiegłym roku, do stosowania w rzepaku zarejestrowano Nawigator, w którym do dwóch substancji aktywnych (chlopyralid i pikloram) dodano trzecią – aminopiralyd, dodatkowo ograniczający zagrożenie ze strony coraz powszechniej występujących fiołków i maków. Inną możliwością zwalczania maków i fiołków jest zastosowanie preparatu Fox 480 EC zawierającego bifenox. Herbicyd ten dodatkowo ogranicza gwiazdnicę, jasnoty, komosę białą, marunę bezwoną, przetacznik bluszczykowy i perski, przytulię czepną, rdest kolankowy i powojowy, rumianek pospolity, rumian polny, tasznik i tobołki polne. Preparat nie może być zastosowany wcześniej niż wtedy, gdy rzepak osiągnie fazę czterech w pełni rozwiniętych liści, bowiem na młodszych roślinach mogą wystąpić uszkodzenia rośliny uprawnej. Także chwasty powinny być jak najmłodsze (nie mogą przekraczać fazy rozwojowej 4 liści).

Miotła, miętlica i ognicha

Ostatnimi herbicydami do jesienno-stosowania są preparaty zawierające propyzamid. Pierwszym

zarejestrowanym herbicydem zawierającym tę substancję aktywną był Kerb 50 WP, który, stosowany w dawce 1-1,5 kg/ha, zwalcza niektóre chwasty dwuliścienne i jednoliścienne (bodziszkę, chwastnicę jednostronną, gwiazdnicę pospolitą, kostrzewę, miotłę zbożową, miętlicę rozłogową, ognicę polną, owies głuchy, przetaczniki, rdesty, samosiewy zbóż, stokłosa, szczaw zwyczajny, szczaw polny, wiechliny, włośnice i życice). Preparat ten jest stosowany pod koniec jesiennej wegetacji rzepaku w fazie 4-6 liści, kiedy chwasty znajdują się w fazie do 4 liści. Preparat ten (i jego generyki) jest wrażliwy na promieniowanie słoneczne i temperaturę powyżej 15 °C. Następuje wtedy jego rozkład, dlatego najlepiej stosować go jesienią, gdy dni są chłodniejsze i bardziej pochmurne.

Dla zwiększenia zakresu zwalczanych chwastów, można mieszać Kerb z preparatami nalistnymi zawierającymi chlopyralid, obecny między innymi w herbicydzie Lontrel i jego generykach, (wymienionych w tabeli 2). Termin stosowania takich mieszanek nie może być zbyt późny, aby temperatura nie spadła poniżej 7-8 °C, koniecznych dla skutecznego działania Lontrelu i jemu podobnych herbicydów. Przy stosowaniu samego preparatu Kerb, temperatury mogą być niższe.

Co masz zrobić jutro, zrób dziś

Rzepak ozimy jest uprawiany najczęściej na stanowiskach po zbożach ozimych lub jarych, dlatego jest zachwaszczany obiema formami samosiewów zbóż. Nawet

Tabela 1. Wybrane graminydy do zwalczania chwastów jednoliściennych w rzepaku ozimym

Herbicyd	Substancja aktywna	Dawka w litrach na hektar		
		Samosiewy zbóż	Trawy jednoroczne	Perz właściwy
Agil 100 EC	propachizaop	0,5-0,7	0,6-0,8	1,25-1,5
Galeon 100 EC		0,5-0,7	0,6-0,8	1,25-1,5
Labrador 05 EC	chizalofof-P-etylowy	1,5	1,5	3,0
Leopard 05 EC		1,0-1,5	1,0-1,5	2,0-3,0
Leopard Extra 05 EC		0,7-1,0	0,7-1,0	2,0-3,0
Pilot 10 EC		0,35-0,4	0,4-0,5	1,0-1,5
Targa 10 EC		0,35-0,4	0,4-0,5	1,0-1,5
Targa Super 05 EC		0,75-1,0	1,0-1,5	2,0-3,0
Arrow 240 EC +adiuwant		kletodym	0,4	0,4
Focus Ultra 100 EC	cykloksydym	1,0-1,5	1,0-1,5	3,0
Fusilade Forte 150 EC	fluazyfop-P-butylowy	0,5-0,75	0,75-1,0	2-2,5
Grapan Extra 40 EC	chiazolofof-P-tefurylowy	0,6-1,0	1,25-1,5	1,75-2,0
Pantera 040 EC		0,6-1,0	1,25-1,5	1,75-2,0

jeżeli byłyby to tylko zboża jare, regulą powinno być ich chemiczne zwalczanie jesienią. Nadzieja na to, że zimą samosiewy wymarzną lub odkładanie zabiegu na wiosnę nie jest najlepszym pomysłem. Wiosną chwasty będą większe, większe będą również skuteczne dawki herbicydów. Poza tym, pogoda o tej porze roku bywa kapryśna i zdarza się, że wykonanie zabiegu nie jest możliwe. Dodatkowo, konkurencja chwastów powoduje nadmierne wydłużenie pędów i większe wyniesienie szyjek korzeniowych oraz stożków wzrostu, co stwarza dodatkowe

ryzyko wymarzenia roślin, zwłaszcza w czasie bezśnieżnej zimy.

Oprócz samosiewów zbóż, rzepak może być zachwaszczony perzem. Perz właściwy zwalczamy najwyższymi dawkami graminydów, gdy osiągnie on fazę 4-6 liści lub ma wysokość ok. 20 cm.

Mniej niż perz

Niektóre z herbicydów do ograniczania chwastów jednoliściennych podanych w tabeli, są zarejestrowane do stosowania jesienno, gdy rzepak ozimy osiągnie już fazę 2 liści właściwych lub najpóźniej

w okresie wiosennym, do czasu wybijania roślin rzepaku w pęd. Jednoroczne chwasty trawiaste wymagają podwyższonych dawek herbicydowych, w stosunku do dawek zalecanych do ograniczania samosiewów zbóż, ale niższych od tych, które są zalecane do ograniczania perzu (za wyjątkiem wiechliny rocznej). Dobierając odpowiedni herbicyd oraz jego dawkę dostosowaną do terminu i panujących warunków, możemy (przy sprawnym sprzęcie) skutecznie ograniczyć zachwaszczenie.

Marian Karasek
DODR we Wrocławiu

Tabela 2. Przykładowe zwalczanie chwastów w rzepaku ozimym w zabiegach powschodowych

Herbicydy	Substancja aktywna	Dawki w l/ha
Rzepak ozimy od fazy 2 liści, chwasty do fazy 2 liści		
Agro Metazachlor 500 SC, Bora 500 SC, Fuego Extra 500 SC, Fym 500 SC, Golden Metaz 500 SC, Helm Rap 500 SC, Mashoma 500 SC, Metazanex 500 SC, Naspar 500 SC, Rapsan 500 SC	metazachlor	2,0
Butisan Duo 400 EC	metazachlor + dimetenamid-P	2,0-2,5
Butidan Star 416 SC	metazachlor + chinomerak	3,0
Rzepak ozimy w fazie 3-4 liści, chwasty od liścieni do fazy 4 liści		
Baron 334 SL, Destroyer 334 SL, Galera 334 SL, Golden Piccant 334 SL, Kecz 334 SL	chlopyralid + pikloram	0,35
Baron 334 SL + Metazanex 500 SC		0,35 + 1.6
Destroyer 334 SL + Metazanex 500 SC		0,35 + 1.6
Galera 334 SL + Metazanex 500 SC	chlopyralid + pikloram + metazachlor	0,35 + 1.6
Golden Piccant 334 SL + Metazanex 500 SC		0,35 + 1.6
Kecz 334 SL + Metazanex 500 SC		0,35 + 1.6
Rzepak ozimy w fazie 4-6 liści, chwasty w fazie 2-3 liści lub w fazie rozety		
Clioфар 300 SL, Cyklon 300 SL, Golden Clopyralid 300 SL, Lontrel 300 SL	chlopyralid	0,35
Golden Pyzamid 50 WP, Kerb 50 WP, Pilar Propyzamid 50 WP	propyzamid	1,0-1,5
Rzepak ozimy w fazie 4 liści i więcej, chwasty w fazie 2-4 liści		
Fox 480 SC	bifenox	0,6-1,0
Rzepak ozimy w fazie 4-6 liści, chwasty do 4 liści		
Kerb 50 WP + Lontrel 300 SL		1,0 + 0,3-0,4
Kerb 50 WP + Cyklon 300 SL		1,0 + 0,3-0,4
Golden Pyzamid 50 WP + Lontrel 300 SL	propyzamid + chlopyralid	1,0 + 0,3-0,4
Pilar Propyzamid 50 WP + Lontrel 300 SL		1,0 + 0,3-0,4